

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se returnează.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
redacțiunile Blouurilor de anunțuri:
în Viena: M. Dukes Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Looser.
Walter Schiele, Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelka.
în Budapesta: A. V. Goldberger,
Eckstein Bernat. în Ham-
burg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicație. — Publicările mai dese
după tarife și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o
seria 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-ii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, eteșiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 278.

Brașov, Joi 16 (28) Decembrie.

1899.

In preajma marelor schimbări.

Posomorite serbătorii au avut de astă-dată cei din cercurile diriguitorilor ale monarhiei noastre. Dincoace ca și dincolo de riul Laita domnesce cea mai mare neliniște și îngrijire, din cauza situațiunii nesigure, ce au produs-o încurcăturile dualiste, atât de viu accentuate prin evenimentele cele mai recente din Austria.

Cei mai îngrijați dintre toți însă sunt Ungurii, căci bine ved, că dualismul este sgduuit din fundament și că se pregătesc mari schimbări neînălaturabile, cari pot da altă față monarhiei habsburgice și ușor pot trage în virtejul lor și Ungaria, care se ferește atât de mult de-a intra în această viltore.

A sosit se vede timpul, să resufte din organismul complicat al împărăției dualiste veninul, ce s'a adunat în el de peste trei-deci și doi de ani. Și decă partea, unde se produce mai întâi această resufare este tocmai aceea, care cu toate convulsivunile ei interioare totuși apare mai sănătoasă, având condițiunile și posibilitatea unei mai grabnice însănătoșări, acosta e ușor de înțeles. Partea cea mai înaintată în cultură, unde diferitele națiuni își țin mai mult séu mai puțin cumpăna în luptele, ce le pōrtă între olaltă pentru drepturile și libertatea lor națională, trebuia să facă începutul. Și odată începutul făcut, cine mai pōte opri desfășurarea procesului celui mare de desvoltare și străformare?

Politicianii unguri, precum se vede din totă atitudinea corifeilor și a pressei lor, își dau bine semă, că nu mai este putere omenescă, care să pună stavilă desfășurării firesei a acestui mare proces. Ei sunt tot-odată conșcii de primejdioasa lor situațiune, când totă puterea și egemonia lor se întemeiază mai virtos pe artificiala și violenta suprimare a desvoltării firesei a națiunilor, ce

compun împreună cu Maghiarii statul ungar de adă.

Nimic mai logic decât ca atunci, când ved cum nu se pot înăbuși pentru durată cu forța aspirațiunile îndreptățite ale popōrelor, diriguitorii mașinei statului ungar să fiă cuprinși de presimțul cutrierător, că va trebui să le vină rëndul și lor, ca să facă constatarea, ce o fac adă cei din Austria. Adeptii sistemului de centralizare și maghiarisare forțată se ved adă încă tari și mari, der întâmplările din statul vecin dualist îi admoniează să se gândescă, că cu cât s'au avântat mai sus în cutezanța de a sfrunta logica firei, cu atât pot cadé mai rău și mai periculōs.

Astfel de contemplațiuni și frământări sufletesci se resfrâng în articuliile de Crăciun al foilor din Budapesta, în care se pōte ceti rai mult printre rënduri, decât în rënd. De-ocamdată pare a forma obiectul principal al preocupărilor lor periculul, ce amenință pactul austro-ungar. Der de fapt cugetele și îngrijirile merg mult mai departe, având în vedere urmările neevitabile după caderea pactului.

Despre acosta ne dau dovadă articuliile de felul celui ce-l reproducem mai jos în estras din „Budapesti Hirlap“. Ideile desfășurate acolo nu sunt nouă. De mult s'a ventilat de cătră politicianii unguri ideia, de a-se avé bine cu Cehii, favorisând până la un punct realizarea aspirațiunilor acestora. Er încăț pentru Poloni totdeuna Maghiarii au simpatizat cu ei.

Mai trebuie să ne aducem aminte, că odinōră, când Cehii bētrâni erau tari și mari, s'a făcut din partea lor chiar o încercare de a căștiga pe Maghiari pentru ideia unei alianțe cu Cehii. N'a reușit însă acosta încercare și credem, că nici în viitor nu vor reuși planurile de felul acesta.

Situațiia de adă este în adevăr mult diferită de cea de atunci, când

conducătorul Cehilor bētrâni Dr. Rieger visitase pe cei din Peșta. Dura necesitate îi face și pe Maghiari să se ocupe mai serios de asemenea planuri, cari după părerea lor ar puté eventual să-i scape din imas.

Der ôre nu s'a schimbat situațiia și pentru Cehi? Nu sunt ei adă mult mai avansați în validitatea puterii lor naționale și a influenței lor politice, decât ca să pōtă fi așa de ușor căștigați pentru vre-un plan maghiar de transformare a dualismului? Asemeni planuri, credem, vin prea târziu spre a puté umplé prăpastia, ce se deschide în Austria pentru egemonia germano-maghiară, de care vorbește Francisc Kossuth în numărul de Crăciun al lui „Magyarország“.

În curând va sosi pōte momentul cataclismului, și atunci nici o dibăciă tactică politică nu va fi în stare să împiedece, ca ceea-ce este clădit fără fundament durabil, numai pe nisip, să se prăbușescă.

Căderea dualismului. O fōiă ungarăscă din Peșta publică părerea unui „politician maghiar distins, acum în retragere, și pe care Ungaria l'a purtat ca pe palmă“, asupra situațiunii. Eță ce păreri are el:

„Dualismul nu se pōte mântui. Acosta formă constituțională trebuie să cadă. Noi (Maghiarii) l'am ținé cu amēndouă mâinile cu capul și umerii, — îl și susținem; der însădar, căci de dincolo (Austria) ne vor aprinde capul. Ori-ce cugetare sănătoasă se isbesce de aceea, că nouă nu ne este permis să stăm în legătură, în ce privește afacerile comune, decât cu o Austriă constituțională. Acosta este în legea noastră depus ca o garanță constituțională, de altă parte ca o limită, peste care trecând ar trebui să pășim pe terenul deplinei independențe de stat. Așa se vede însă, că trebuie să renunțăm la acosta garanță și la acosta limită. Ar fi regretabil, decă fără de contraservicii vitale ar trebui să aruncăm aceste garanții din cartea legii noastre dela 67“.

Ministrul președinte austriac Wittke a fost Duminică în Budapesta, și înainte de amēdi a făcut o vizită ministrului președinte Szell. Deja în aceeași zi după amiazi s'a reintors la Viena.

— În legătură amintim, că Coloman Szell, ministrul de finanțe Lukacs și ministrul de honveți br. Fejervary plecă astăzi la Viena cu membrii delegațiunii ungare.

Maghiarii și nisuințele Cehilor.

Un articol remarcabil a apărut în numărul dela 22 Decembrie n. al fōiei ungarăscă „Budapesti Hirlap“. Articulul, după cum declară fōia maghiară, l'a scris un bărbat, care nu se ocupă cu politica militantă, ci cu studii politice. În el se discută nisuințele cehice din punct de vedere al politice, ce ar trebui s'o urmeze Maghiarii în starea de față a raporturilor din cele două state dualiste.

În introducere se provocă la un comunicat apărut în 7 Decembrie în „B. H.“ privitor la o declarațiune, ce a făcut-o monarhul unui bărbat de stat maghiar dîcînd cu privire la nisuințele de drept public ale Cehilor, că n'ar fi învoit cu o soluțiune, care ar crea pentru Boemia și în urmare și pentru Galiciia o situațiia de drept public ca a Ungariei, și că mai bine va fi imperatore, decât principe împărțit în patru părți.

Polemizeza apoi cu autorul unui alt articol apărut în nr. dela 8 Decembrie al aceleesi foi, care face imputări Maghiarilor, că privesc prea indiferenți la cērtă dintre Germanii și Cehii și care dîcea, că la oas de nevoie Maghiarii trebuie să restituie cu puterea armelor ordinea în Austria și accentua susținerea dualismului. Acestei păreri i opune convingerea, că tocmai în Ungaria nu se pōte apēra egemonia germană din Austria.

Nisuințele cehice, dîce el, nu sunt îndreptate serios la o rupere de cătră Austria. Deși Cehii cochetează cu Rușii, ei nu se gândesc serios la o alăturare de Rusia; în Cehi e mult mai desvoltat sentimentul pentru libertate, decât să se pōtă presupune despre ei, că ar dori să ajungă sub jugul rusesc. Nisuințele Cehilor nu se estind mai

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Bunicul.

De Ianko Veselinovic.

— Fine. —

Preotul se cutremură.

Moșnegul continuând: — Și decă cel puțin mi-ar fi dat lacrimi! Der și pe acelea mi-le-a luat! Durerea, care s'ar fi stîns în lacrimi, îmi apasă acum inima și devine ghiată. Nu este foc, care ar topi ghiata inimii mele. Părinte... să mă ierte Dumneșeu — der ce e mult, e mult!...

Convoitul funebru plecă cătră casă; bētrânul fū prins de braț și fū dus și el. Mergea repede întindēdu-și capul înainte și vântul și plōia îi loviau fața. Nu mai vorbi nimēni, deși toți voiau să-l distragă.

Mai târziu îl cercetă acasă la el vecinul Mladen și dîse:

— Tătucale, nu te supēra, der 'ți-ași spune ceva.

— Ce?

— Vino la mine; destulă pâne și sare ai mâncat cu fiă iertat tatăl meu.

— Nu, Mladen, îți mulțumesc.

— De ce nu vrei să vii?

— Nu-mi atinge rana! — Nu pot părăsi coliba acosta! Aici a murit ea și eu și nu mă culc pe locul, unde odihnea trupșorul ei? Nu, nu! aici rămân.

— Așa singur?

Bētrânul arată spre ceriți și dîse într'un ton fōrte deosebit:

— El a voit să fiu așa singur; el se îngrijesce acum de mine.

Nimeni nu cuteză să-i răspundă.

— Dați-mi un bēț! apoi, ca și când i-ar fi venit ceva repede în minte, dîse:

— Uite! în casă după ușă veți afla unul, să mi l dați acela... Mi-l'a cioplit Milița!...

O femeia îi aduse bēțul.

— Na-l, tatucule!

Bētrânul îl luă, îl pipăi și aprōpe cu bucuriă dîse:

— Da, da! Ședea acolo la foc înain-

tea mea... când l'a cioplit și... rîdea! Așa, acum este aici Milița mea.

Și sărută bēțul. Apoi se ridică, și rēzimându-se de el, se duse spre ușa odăii, pe care o pipăi cu bēțul și o deschise.

— Vedeți, acesta Milița l'a făcut! Acum ved, fōrte bine ved! Nu am lipsă de nimeni.

Pipăi de jur împrejur, apoi seșu lângă cuptor. Ômenii se depărtară în liniște. Câte-va vecine se mai învêrtiră încōce și încolo, der bētrânul le dîse:

— Mergeți acasă, copii!

După-ce s'au dus toți, el rămase lângă foc și asculta vnetul viscolului de-a-fară, care se isbea de coperișul casei...

* * *

Dilele treceau și bētrânul trăia mai departe. Totă averea lui era bēțul cioplit de nepōtă-sa; din dragoste și gingășiă el i-a dat numele „Milița“. Urmă o iernă aspră cu ninsori mari. Bunii vecini purtau ei grija bētrânului, care cu nimic nu-și mai bătea capul. Decă-i ducea cine-va de mân-

care, bine; decă nu-i ducea, érăși bine. Nu odată l'au auđit vorbind cu bēțul:

— Vino, vino, porumbața mea!... Tu sci cât te iubesc bunicul tēu. Seđi în brațele mele ciripind ca o vrăbiuță. Iubesc mult ciripitul tēu... și din nou binecuvintez pe Dumneșeu, că mi-te-a dat!

Astfel erau ôrele lui singuratic. Înșé îndată ce intra la el cine-va, îi venia în minte miseria, în care se află, era pe deplin conșciu de pierderea lui și se vâeta ca o mamă.

— O, vai! ce să fac eu așa singur! Era un copil atât de fermecător și acum trebuie să zacă sub pământ! Der bun e Dumneșeu, acuși mă va chema și pe mine.

Intr'o zi Mladen îi duse lemne și intră la el, ca să-l vadă. Bētrânul rîdea.

— Nu i frig. Am vēđut în vis pe Milița... A fost aici... A seđut aici lângă mine și a dîs: Vin' bunicule, ca să te conduc. La noi este o lume așa de frumōsă: nu e nici frig, nici viscol, nu cunōscem durerile și grijile. Voiți fi totdeuna cu tine, îți voiți

departe, decât la realizarea postulatului lor de drept public boem, er dreptul public boem nu este alt-ceva, decât o poziție identică a Boemiei în monarchia cu a Ungariei. Asta, firesc, ar atrage după sine, ca și *Galiția* să ajungă într-o astfel de poziție și atunci alianța dintre cele două state de ați ar fi schimbată cu o alianță între patru state. O astfel de stare nu e de loc imposibilă, căci precum s'a putut înființa dualismul, tot așa, sau numai cu puțină deosebire s'ar putea înființa *quadrialismul*. Adevărat este, oă în cazul acesta domnitorul ar trebui să se împartă în patru, cum este împărțit actualmente în două părți — ceea-ce la totă întâmplarea n'ar fi ceva plăcut, der nu e imposibil. Domnitorul însă este părintele popórelor sale; decât un părinte scie să pórte grija la doi fi ai săi, de ce n'ar pute să se îngrijescă și de patru?

Spune mai departe, că decât nisuițele Cehilor își vor ajunge scopul, adecă se va realiza dreptul public boem, vor dispără la ei tendințele de rupere, er Germanii vor fi mulțumiți în statul lor restrins și nu le va mai trece prin minte alipirea de Germania. Apoi continuă:

„Nu este nici cu dreptate, nici cu scop, ca Maghiarii să se opună acestei nisuițe a Cehilor; der nu este nici lucru politic. Nu este cu dreptate, deore-ce Boemia are tot atâta drept la independența sa de drept public, ca și Ungaria... De ce să i-se ia în nume de rău această? Se cuvine oare, ca Maghiarii să privească la Cehi cu dispreț și să-i considere de nedemn pentru recăștigarea independenței lor, când au fost timpuri, în cari Cehii și Maghiarii s'au respectat reciproc? Poporul cehic e dór tot atât de mare aderent al ideilor de libertate, cum ne place nouă să ne afișăm... Der nu e nici cu scop să împedecăm această nisuiță a lor. Națiunile au nisuițe, cari sunt firesci și cari, decât s'au consolidat tare, nu pot fi suprimate pe cale artificială. Cel ce vré să pună pedecă unor astfel de nisuițe, pe acela nisuițele acestea îl vor mătura și risipi... Două lucruri am ajunge, decât am împiedeca așa ceva: sau susținerea stării de față, adecă legătura dintre Ungaria și Austria și pozițiunea de mare putere a monarchiei; sau încetarea stărilor de față prin *absolutism*; căci un regim parlamentar pe lângă contrarietățile dintre popóre atât de puternice, cum sunt ați în Austria, e imposibil. Der decât va succede absolutismul în Austria, el pórte să prioinescă izbucniri și mai forțate, cari eventual vor dismembra sau vor duce Ungaria erăși la stările dinainte de 1848... Impiedecând der satisfacerea firescilor nisuițe cehice, se vor crea raporturi, cari de loc nu sunt de dorit pentru Ungaria.

„Der nu e nici lucru politic a împiedeca nisuițele acestea. Ne place a crede,

aduce flori și vom cânta împreună cântecul, ce m'ai învățat; il sci tu încă?... Apoi aici nu sunt nici orbi, nici schilavi; aici toți sunt sănătoși și voioși...“

— Acum mă simt așa de bine. Abia aștept, ca micul meu porumbel să vină după mine!...

Mladen clătină din cap, mulțum și se duse.

* *

Nóptea viscolul a fost grozav. A două di dimineața nevasta lui Mladen se duse să vadă de bătrânul Brancko și-l adă lângă cuptor zădămat lângă perete. Iși ridică capul, ochii lui deschiși se pierdură în nimicnicie, buzele i-se învinețiseră, mâna stângă o ținea la sin și cu drépta strângea bățul.

— Ce ai, tătucule? întrebă femeia și-i prinse mâna, der curând se retrase când simți rēcăla ei. Privi la vatră — era rece; se stinsese și ultimul cărbune.

— Bine îi este lui! dișe ea. Dumneșcu l'a mântuit!

Apoi fugi acasă să ducă vestea.

t.

că încet pe încetul punctul de gravitațiune al monarchiei va trece în Ungaria. Decă ați se observă o astfel de gravitațiune, atunci are dreptate cel ce a diș, că *non propria virtute, sed aliorum imbecillitate* (nu din virtutea noastră, ci din slăbiciunea altora). Inșă cumpăna pórte să tragă îndată în altă parte, decât dincolo încetază *imbecillitatea*. Și ea va înceta, decât în fine voința va fi urmată de-o faptă energetică, că adecă așa nu mai pórte merge. Iși pórte închipi cine-va, că pe lângă o Austria mai bogată și mai cultă, c'un regim absolutistic, punctul de gravitațiune al monarchiei va trece la Ungaria, când tradițiunea puterii absolutistice, identificată cu unitatea monarchiei, aduce cu sine, ca punctul de gravitare să fiă dincolo? Și dimpotrivă, decât împărăția austriacă de ați se va împărți în trei, decât acele trei state formeză confederațiunea, ce stă sub domnia Habsburgilor, nu se pórte spera oare, oă națiunea maghiară va lua ea conducerea politică; că direcția monarchiei o va da Ungaria și că această va promova și întărirea economică a Ungariei, cum a promovată-o pe a Prusiei, care a luat conducerea politică a Germaniei!...

Autorul discută tema, ce și-a pus, și din punct de vedere al pozițiunii de mare putere a monarchiei și ajunge la rezultatul, că nisuițele Cehilor nu primejduesc nici rămânerea la un loc a posesiunile Habsburgilor, nici pozițiunea de mare putere a monarchiei, er pentru Ungaria realizarea lor e chiar de dorit. De aceea sfirșesc provocând pe toți Maghiarii să se gândescă serios, care ar fi sfirșitul, decât ei vor sprijini și mai departe egemonia germană în Austria și i sfătuesc să stea pe partea Cehilor; er prin această să facă posibil pretenșiunilor dietei din 1848 și 1860, ca Majestatea Sa afară de Ungaria să guverneze în mod constituțional și în celelalte țări ale sale.

Răspunsul Regelui la adresa Senatului român.

Duminea la amiazi M. Sa Regele a primit comisiunea Senatului, însărcinată a-i presenta adresa de răspuns la Mesagiul.

D-l C. Boerescu, președintele Senatului și al comisiunii, a dat cetire adresei înaltului corp, la care Majestatea Sa a răspuns următoarele:

Domnule Președinte!
Domnilor Senatori!

Am ascultat cu cea mai viuă mulțumire Adresa Senatului și sunt adenc mișcat de chipul călduros și măgulitor, cu care priviți lungul și de ani ai domniei Mele, reamintind vremurile de muncă și de luptă cari au întocmit Regatul român pe temelii trainice. Acastă mare operă se datorește abnegațiunii și patriotismului tuturor; ea însă nu s'ar fi putut săvârși fără înțelepți prevedere a acestor bărbați neuitați, cari și-au închinat viața redeșteptării și emancipării noastre. Cât pentru silințele Mele însuflețite de dragostea poporului, ele s'au rădămat întotdeauna pe nemărginita încredere, ce am avut în forțele vii ale Națiunii. Mai presus de toate, însă, ne-a ajutat bine-cuvântarea lui Dumneșcu, care necurmat s'a revărsat asupra Țerei și care, în zilele din urmă încă, a întins mâna sa ocrotitoare asupra Nostre, redând sănătatea scumpului Meu strănepot.

Bucuria, ce membrii Senatului Mi arată pentru acest fericit eveniment, umple sufletul Meu de o viuă recunoștință, căci cu drept cuvânt putem privi pe tinărul vâstar al Casei Mele ca o cheazășă pentru viitorul României.

Da, il vom învăța a îmbrățișa cu dragoste și căldură destinele scumpei noastre Țări, spre a strânge tot mai tare legăturile, ce o unesc cu Dinastia Sa.

Luminatul și patrioticul sprijin, ce Senatul promite a-l da Guvernului Meu pentru toate măsurile cerute de împrejurările grele, ce străbatem, întăresc convingerea Mea, că vom reuși a îndeplini toate im-

bunățăirile, de cari Țera are nevoie spre a-și urma desvoltarea și propășirea sa.

Pătrunși de înalta și frumoasă chemare, ce Națiunea v'a încredințat-o, nu Mă îndoesco, Domnilor Senatori, că veți sci a menține această deplină înțelegere între puterile Statului, care singură pórte da ródă bune lucrărilor Vostre.

Încă odată vă arăt cât de mișcată și recunosctóre este inima Mea, de căldurosele cuvinte, cu cari ați amintit trecutul și de bunele urări pentru viitor, ce aduceți Reginei, Mie și Familiei Mele.

M. Sa Regele s'a întreținut apoi aprópe o jumătate de órá cu membrii comisiunii Senatului.

*

Sciri parlamentare. Camera română în ședința sa de Vineri a votat cu 73 voturi contra 8 proiectul de lege privitor la perceperea unei contribuțiuni de 5% din léfa funcționarilor.

— Proiectul de budget general va fi depus pe biroul camerei astăzi Miercuri. Budgetul căilor ferate a fost prezentat deja eri.

— Camera în ședința sa de Lună a mai admis în secțiunii următoarele proiecte de legi: asupra reorganizării poștelor și telegrafeilor, apoi proiectul, prin care se înființază o decime asupra contribuțiunilor directe și convențiunea pentru lichidarea afacerii Hallier, a antreprenorului lucrărilor de construirea portului Constanța, care, precum se scie, prin Martie a. c. a refuzat de-a mai continua lucrările pe baza contractului său cu guvernul român, din care cauză, guvernul a continuat executarea lucrărilor în regiă pe contul lui Hallier.

— Ministrul de război, generalul Iacob Lahovari, va depune zilele acestea pe biroul camerei proiectul pentru modificarea legii asupra recrutării.

— Corpurile legiutóre vor lua vacanța numai Joi în 23 Dec. st. v. Vacanța va dura până la 10 Ianuarie.

Războiul din Africa sudică.

Scim, că s'a dat ordin din Londra ca Buller să se tragă la Escourt, Methuen lângă riul Oranje și Gatacre la Queens-town. Asta va să dișă mărturisirea pe față a incapacității armatelor englese din Africa. De-odată cu această retragere s'a încheiat partea primă a campaniei dintre Englesi și Buri. După toate calculele minții sănătoșe, urmarea acestei retrageri nu pórte fi alta de-ocamdată, decât căderea centrelor Ladysmith și Kimberley. Acastă pórte că s'a și întâmplat deja. Și decât și acesta se va fi întâmplat, a doua parte a dramei din Africa sudică încă s'a încheiat. Două oștiri mari englese vor căde în captivitatea Burilor, er armatele transvaaliene și oranjene se vor uni dimpreună cu resculații olandesi din Capland. Ce va fi atunci?

Intrăceea se vestesc din mai multe părți, că se fac pași pentru intervenire. Representantul Transvaalului din Bruxella, Dr. Leyds, se află de câte-va zile în Paris pentru a sonda acolo terenul și a încerca o intervenție. De altă parte se anunță lui „New York Journal“, că președintele Krüger a adresat o scrisóre președintelui Statelor Unite Mac Kinley, în care îl salută pe acesta și pe poporul american și declară, că el (Krüger) totdeauna e gata a-se supune unui arbitriu, der Anglia refuză acesta. Ne-au silit la război, dișe Krüger, și Anglia a trimis multe mii de ostași în Africa sudică cu scopul nedeclarat, de a-ne forța să primim tot ce Anglia gândia, că pórte să ne impună. Marea națiune americană, continuă scrisóra, care înainte cu 100 de ani a trebuit să se lupte în contra aceleași Anglii, pentru ca să-și conserve independența, nu va refusa de sigur simpatiile ei față de mica republică-soră în lupta ei cu imperiul puternic, contra căruia își apără proprietatea și neatárnarea.

Tot din New-York se vestesc, că în America nordică sentimentul de simpatie față de Buri se manifestă din ce în ce tot mai mult. Pretutindenți se fac colecte pe

séma Burilor. Americanii vor să colecteze cinci milioane de dolari, pe cari să-i trimită lui Krüger.

Sicri mai nouă de pe câmpul de război nu au sosit. Situația în Africa sudică e neschimbată și amândoi rivalii țin pausă și se pregătesc pentru luptele viitoare.

SCIRILE ZILEI.

— 15 (27) Decemvre.

Majestatea Sa monarchul a petrecut sărbătorile Crăciunului în Wallsee dimpreună cu arhiducele Francisc Ferdinand. Pe astăzi Majestatea Sa se reintórce la Viena.

Monumentul lui Mircea-Vodă se va inaugura în Aprilie 1900 cu mare pompă în Tulcea. Mircea-Vodă cel Mare a fost primul stăpânitor al Dobrogei. Monumentul este cioplit dintr'o stâncă de granit roșu, pe care se va înălța statua vitézului Voevod.

Restaurările comitatense și reforma administrației. În 1902 espiră mandatul funcționarilor comitatensi și se vor face nouă alegeri comitatense. E fórte probabil, dișe o fóiă guvernamentală ungurésă, că acestea vor fi ultimele alegeri comitatense, deorece pe viitor funcționarii nu vor mai fi aleși, ci numiți în virtutea reformei administrației, care se va introduce cel mult până în 1903. În ministeriul de interne se și fac deja pregătirile pentru această.

Uniunea ceho-slovacă. Din Viena li-se anunță foilor unguresci, oă societatea slovacă „Narod“ de acolo va da în carneval un concert mare cu concursul reuniunii slave din Viena în folosul *uniunii ceho-slave*. Aceleași foi vestesc, că diarul slovac „Slovenské Listy“, care până acum era proprietatea d-lui Carol Salva, va trece în proprietatea unui consorțiu de bărbați fruntași din sinul Slovacilor și că redactarea diarului o va lua asupra-și d-l Gustav Augustini, care a colaborat până acum la foi românesci. Diarul acesta, dișe „B. H.“, va fi sprijinit de Cehi.

Recenseméntul populațiunii în România se efectuează cu mare activitate în totă țera și ați în 15 Decemvre v. operațiunile se vor termina. Numai în județul Ialomița au trebuit să fiă întrerupte lucrările comisiunii de recensemént din cauza inundărilor. De aceea în acest județ operațiunile de recensemént se vor prolungi cu 10 zile.

Sămênțele de tómnă în România. Sâmbăta trecută — spune „Roumanie“ — Regele Carol a primit în audiență mai lungă pe ministrul de agricultură, de industrie, comerț și domenii, d-l N. Fleva, și s'a întreținut lung timp cu el asupra stării recoltelor și în special a rapiței. Măj. Sa a exprimat temerile sale cu privire la sămênțele de tómnă, pe cari le consideră în parte compromise în urma ploilor, cari au topit zăpada. Regele a cerut ministrului să-i facă un tablou statistic a sămênțelor de tómnă și mai ales a rapiței. Regele s'a ocupat apoi de progresul simțitor, ce l'a făcut în România industria zaharului și s'a interesat de cultura sfeclelor, cerând un tablou statistic și cu privire la acesta.

Tăbăcăriă belgo-română. La Bruxella s'a constituit o societate, pe timp de 30 de ani, pentru aplicarea în România a tăbăciturii ultrarapid prin procedeele fraților Durio din Turin. Capitalul societății a fost fixat la un milion de lei; er firma socială va fi: „Tăbăcăriă belgo-română“. Societatea această a cumpărat tăbăcăriă Eruschoru et C-nia din Constanța, der n'a început exploatarea ei, din cauza unui litigiu născut între frații Durio și firma Worms din Paris, care li-a contestat brevetul.

Englesii în Sudan. După o telegramă din Cairo, colonelul engles Mahon a cucerit zilele acestea El Obeid, și l'a ruinat aprópe cu totul. Aici le merge Englesilor mai ușor, decât în Africa.

„Satul elvețian“ la expoziția din Paris. Ceea-ce va deștepta mai multă curiozitate și va stârni multă admirație la viitorul expoziția din Paris va fi de sigur „satul elvețian“. În acest „sat“, muntele este sălbatic, sever și une-ori teribil. Te înspăimântă prin gândirea sa și pare că vră se te ascundă sub pământ. Dăr acest munte este nu numai superb și maiestos, ca cei mai frumoși munți naturali; în locul unei panorame reci, a unei imense naturi morțe, muntele îți oferă un tablou pitoresc și însuflețit, îți oferă scenele cele mai caracteristice și originale din adevărată viață de Alpi. Muntele acesta este un minunat și splendid decor, cum nu s'a mai vădit până aci, un decor de peste un kilometru de lung și de 40 de metri de înalt, cu o veritabilă cascadă, cu păduri de brați și cu pășuni, unde vaoi adevărate vor defila în turme sub paza păstorului de munte. Țăr la pôlele muntelui, stâne veritabile sunt răspândite aci pe o stâncă, aci pe malul unui riuțel, unde frumoșe pășorițe vor face admirația vizitatorilor. Tote casele „satului elvețian“ vor avea locuitorii lor, veniți într'adins din văile cele mai departate ale Elveției. Cele 22 de cantone vor fi reprezentate în cele 22 de costume naționale ale lor și în tipurile cele mai frumoșe. În piața „satului“ se ridică vechia biserică de munte, cu acoperișu-i curios și cu o clopotniță înaltă, al cărei ascuțit se termină cu o cruce de fier, și ale cărei clopote vor intona arii populare. Ca și în adevăratele serbări populare, pe această piață se vor juca dansuri naționale, un fel de balet rustic acompaniat de cântări. Te preâmbli pe acest munte, ca și în adevărații Alpi, admirând sublimitatea naturii și originalitatea vieții rustice elvețiene. Ai aci un spectacol, care, prin noutatea sa și prin imensitatea scenei, va întrece toate teatrele și toate operile din lume.

Concert. Luni în 1 Ianuarie st. n. muzica orașenească va da în marea sală a casei de concerte, spre sărbătorirea noului an, un concert cu program ales și corespunzător. Noul birtaș, bine cunoscut publicului, Friedrich Schmidt, se va îngriji pentru mâncări și beuturi escelente, cu prețurile cele mai solide. Începutul la 7¹/₂ ore. Intrarea 30 cr.

Grevă. Muncitorii mineri din St. Etienne în număr de 2500 s'au pus în grevă. Ei cer urcarea plății și reducerea timpului de lucru.

Minele de aur în Transvaal. După tabloul publicat de inginerul minelor statului, producția minelor de aur din Transvaal a atins, în 1898, o valoare de 406.015.750 fr., adică un spor de 114.672.000 franci, față de anul precedent. Țăr, care a fost producția de aur în Transvaal, dela 1871—1886, după tabelele oficiale ale esportățiunilor din Natal și din Cap și dela 1887 la 1898, după raporturile inginerului minelor statului din Pretoria:

În 1871 franci 9.250, 1872 fr. 20.625, 1873 fr. 24.500, 1874 fr. 985.800, 1875 fr. 1.786.300, 1876 fr. 1.292.675, 1877 franci 1.689.875, 1878 fr. 983.500, 1879 fr. 755.375, 1880 fr. 561.250, 1881 fr. 448.800, 1882 fr. 551.000, 1883 fr. 761.425, 1884 fr. 975.425, 1885 fr. 1.738.575, 1886 fr. 3.427.000, 1887 fr. 4.235.025, 1888 fr. 24.185.400, 1889 fr. 37.264.200, 1890 fr. 46.741.125, 1891 fr. 73.107.625, 1892 fr. 113.526.775, 1893 fr. 137.012.450, 1894 fr. 191.678.800, 1895 fr. 214.238.875, 1896 fr. 215.095.525, 1897 fr. 291.343.125, 1898 fr. 406.015.750. În total dela 1871—1898 franci 1.770.401.375. Aceste cifre sunt elocvente și arată în deajung bogăția, pe care o conține sub-solul Transvaalului!

Inundările în județul Ialomița.

Inundările din săptămâna trecută, în urma topirii zăpezii, au pricinuit, precum soim, mari pagube și stricăciuni în România, în deosebi în județele Rahova și Ia lomița.

Riul Ialomița veni furios, rupând poduri și inundând satele, însă nicăiri

inundația nu a fost mai mare ca a orașelului Slobozia. Locuitorii de aci erau mai înainte deprinși cu inundații, însă acestea se întâmplau mai adese-ori primăvara la topirea zăpezii și nu le causeră mari stricăciuni, casele fiind clădite pe înălțimi de pământ făcute înadins de țăr care proprietar; acum însă în toată iernă riul fiind înfundat de zăpadă, a eșit din mlașca sa fără de veste inundând șesul pe o întindere de mai mulți kilometri.

Era pe la 1 oră din noapte când locuitorii Sloboziei s'au trezit din somn cuprinși de toate părțile de apă, care urla cu furie rupând digul căii ferate și năvălind în oraș în valuri uriașe, distrugând totul în calea sa. Locuitorii speriați fugiau în toate părțile nesciind încotru s'apuce să salveze viața. La un moment dat, tot orașul era acoperit de apă, ce se înălța din ce în ce mai mult. Vedeai femei cu câte 2 copii în brațe prin apă până la brâu, alții cuprinși de panică își lăsa copii în casă fugind desbrăcați prin apă, nesciind ce să facă mai întâiu.

Nu era nicăiri scăpare, căci apa venea din toate părțile și nu era alt mijloc de salvare, decât în poduri și pe coperiș. Aci însă era și mai grozav, căci gerul cumplit alterna cu furia apei.

Grăsnică catastrofa, care s'a mărit și din cauza gerului, apa înghețând chiar de a doua zi. Cu greu se putea face loc ca să circule bărcile de salvare. Nu se scie câți oameni au perit, dăr vite au perit multe, înghețând sub apă. Prăvăliile comercianților sunt complet ruinate. Nu s'a putut salva aproape nimic din avutul locuitorilor. Din case, mare parte au început să se surpe și cine scie câte victime n'or mai fi îngropând sub ele. Mare parte din cei salvați s'au încuștat prin satele vecine.

Estragem din raportul oficial asupra inundărilor din Slobozia și Urziceni următoarele:

D-l Dr. Mihail, inspector sanitar, a informat pe ministrul de interne, că satul Slobozia este încunguiurat de un lac de ghiță o'un raion de mai mulți kilometri. În urma lucrărilor făcute de trupe apele au început a se retrage. Intre cele 580 case ale Sloboziei numai 30 mai pot fi locuite. Dintre cei 2855 locuitori numai 200 se află încă în casele inundate, ceilalți s'au refugiat în satele vecine și la Călărași. Apele Ialomiței au inundat și satele Rași, Copoș și Sărățeni, cari sunt însă foarte puțin populste. Autoritățile au luat la timp toate măsurile spre a salva populațiunea. Comandantul garnisiei Călărași a pus la dispoziția administrației 200 de soldați și patru ofițeri pentru organizarea lucrărilor de salvare.

Se speră, că toate animalele vor pute fi scăpate. Numărul animalelor morțe, ce s'au aflat sub ghiță, se urcă la cincideci.

Cât despre starea sanitară a nenorociților inundați d-l Dr. Mihail raportează, că e satisfăcătoare și că nici un locuitor n'a murit în urma inundării.

Autoritățile au pus la dispoziția victimelor desastrului victualii, ce le vor pute ajunge pe timp de 5 zile. Inspectorul sanitar a luat măsurile, ca cei degerați să fie transportați în spitalul rural Țândărei. Un mare număr de țărani s'au refugiat și la herghelile dela Nucet. Comunicația între Slobozia și Urziceni e cu totul întreruptă.

Literatură.

„**Noua Revistă Română.**— Acest titlu îl va purta o nouă revistă, ce va apăre la 1 Ian. 1900 în București sub direcția d-lui C. Rădulescu-Motru. În prospectul, ce ni-s'a trimis și nouă, se spune, că revista va apăre la 1 și 15 a fiecărei luni. Va auce în fie-care număr articuli asupra mișcării politice; studii literare și științifice; cestiuni literare originale, cercetări istorice etc. Fie-care număr al revistei va fi însoțit și de două suplimente, dintre cari unul va aduce evenimentele mai principale petrecute în ultima jumătate de lună atât în România, cât și în străinătate, Țăr al doilea va cuprinde novele și lectură recreativă. Abonamentul va costa pe un an 24 lei, pe

trei luni 6 lei. Abonamentele se primesc la administrațiunea revistei în București (Pasagiul Român 20.)

„**Fetele casnice.**“ cor pentru trei și patru voci femeesci de Timotei Popovici. Această dragălașă compoziție musicală se află de vândare la d-nul autor în Sibiu (seminarul arhidieceșan), cum și la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

ULTIME SCIRI.

Lorenzo-Marguez, 25 Decemvre. O depeșă oficială din Pretoria spune, că Burii au avut la bătaia dela riul Tugela 30 de morți și răniți.

Londra, 26 Decemvre. Asediarea orașului Mafeking pare a fi slăbit puțin din rigorea ei. Se crede, că asediații au suferit mari pierderi.

Circulă șgomotul, că statul liber Oranje are intențiunea de a strămuta sediul guvernului dela Bloemfontein la Wijenburg, deoarece Bloemfontein nefiind fortificat, nu pôte fi apărat.

Londra, 26 Decemvre. Comandantul dela Capetown telegrafiază, că situațiunea generală în sudul Africeii nu s'a schimbat.

După o scire particulară pe țărul riului Tugela s'au mai predat Burilor 21 ofițeri și 311 soldați.

DIVERSE.

Servitorele în America. În totă America, dăr mai ales în New-York, servitorele sunt mai bine plătite, mai bine chiar decât în Paris, despre care s'a obișnuit a-se dice, că este un Eldorado al servitorelor. O fată ca vai de ea primesce 15—18 dolari pe lună; o bucatăresă bună primesce până la 25 dolari pe lună. Având în vedere, că un dolar face mai mult ca 2 fl. de-ai noștri, servitorele din America pot fi mulțumite cu simbria lor, mai având pe de-asupra și cost, cartir, ba în multe casuri și haine. Cu toate acestea în America e mare lipsă de servitore. Causa este a-se atribui raporturilor sociale de-acolo. O femeie americană preferă să muncescă pe la fabrică, deși cu plată mai puțină, deoarece voesece să-și țină libertatea și să pôte ajunge la titlul de „lady“. Muncitorea americană, după-ce se întorcea s'era dela fabrică, se simte ca o domnișoră, tocmai așa, ca orș și ce milionară. Se îmbracă după moda cea mai nouă și se silește a primi pe oșpeți în modul cel mai elegant, vorbind cu ei despre teatru, literatură, artă și despre tot ce s'a obișnuit a-se vorbi în societatea cultă. Pentru-ca să pôte vorbi despre asemenea lucruri, cetesc cu mare diligență ziarele. Muncitorii mai învățați, calfe de neguțatori, funcționarii mai mici, de obicei își aleg neveste dintre aceste muncitore. În America e aproape necunoscută Țestrea femeii. La căsătoria, acolo se caută bunele însușiri ale femeii. Țestrea puțin împoartă. De aci se esplică pentru-ce în America atât de puțin este cercetată „cariera de servitore.“ Acolo servitorele sunt considerate, cum s'ar dice, ca făcând parte din cea mai inferioară castă. Ele nu au voiă să primescă oșpeți, decât d'ora cel mult în bucatăria. Nu-i mirare deci, dacă femeile englese vor să-și păstreze libertatea, muncind pentru mai puțin, dăr rămânând libere. Fiind atât de mare lipsa de servitore, multe dintre familii se ajută astfel, că se mută la câte un otel, unde își au apoi întreg serviciul și întreținerea. După cele mai nouă numărări a populațiunei, în America dintre o miă de familii, abia 18 au avut servitore. Acestea încă sunt aproape toate dintre femeile imigrate acolo din alte țărți.

„**Ce însemnă cuvântul „Fringia“?** Pe săbiile Curuților de odinioară era scris cuvântul „Fringia“ Nimenea n'a putut descifra însemnătatea acestui cuvânt. Mulți cred, că acesta ar fi un cuvânt latin greșit. În timpul din urmă au început însă a da

enigmaticului cuvânt o interpretare, după care fie-care literă din cuvânt semnifică câte-un cuvânt latin luat din următoarea propozițiune: „Franciscus Rakoczy in nomine gentis insurrexit arma“ (Francis Ra-coți în numele poporului a ridicat arma.) Cătinând inițialele cuvintelor cuprinse în această sentință vom avé cuvântul „Fringia.“

Anecdota despre Heine — Un scriitor german povestesc următoarea întâmplare auđită dela sora lui Heine, d-na Embden, care a murit de curēni: Eram la frate-men în Paris. El avea un papagal care-și petrecea ceasuri întregi cu un exemplar din Buch der Lieder și întorcea pagină de pagină cu ghiarele. Matilda, nevasta fratelui-meu, se uita la papagal. Henry, i am đis eu fratelui-meu, papagalul țăr își cetește poeziile mai des decât nevasta-ta! Heine rise din totă inima.

Funcționarismul în Franța. Se scie, că funcționarismul este rana de care suferă mai mult Franța modernă. Tote familiile burgeze n'au alt ideal, decât a-și plasa odraslele prin v'ro funcțiune a statului. Crescerea armatei de funcționari a fost în ultima jumătate de veac de o progresivitate înspăimântătoare. În 1846 erau în Franța 200.000 funcționari ai statului, în 1873 erau 300.000 și în 1896 chiar 410.000. Această armată costă pe stat 537 milioane de franci anual. În timpul monarhiei numărul funcționarilor crescuse pe an. În timpul republicei statul câștigă un stock de 4780 de slujbași pe an, așa că se crează pe zi 13 funcționari noi. Cu slujbașii comunelor și departamentelor numărul slujbașilor publici se urcă la 537.000.

Pomii cari produc mai mult timp fructe — Din totți pomii fructiferi, p'urul produce fructe timp mai îndelungat și nu este nici o raritate ca la o vechime de 300 ani să producă fructe în abondanță. Perii au o viață mai lungă ca merii, cari dau fructe numai 100—150 ani. Nucul muscat (nucșorul), dacă este îngrijit, dă fructe cam 60 de ani, în care timp se recoltează de trei-ori pe an. În fecunda vale Baiadar în Crimeea se află un nuc, care se dice că e de 1000 de ani și dă anual încă 80.000—100.000 nuc. Portocalii aproximativ 50—50 ani sunt foarte roditori. Smochinii de asemenea dau fructe mult timp. Așa sunt unii în Lambeth Palace, reședința Archiepiscopilor de Canterbury, în Londra și în grădina Deanery în Manchester, cari au fost plantați la 1410 și dau încă røde.

3600 kilometri pe cēs, adică 1 kilometru pe secundă! Aceasta e repeđiciunea, ce se va realiza încurēnd și anume cu proiectilele artileriei. În adevăr s'a trecut deja de 900 metri pe secundă. Am pute trimite obuzuri la 8 kilometri în 9 ori în 10 secunde. Jules Verne nu pare fantastic cu ghiuteaua lui trimisă în lună, ci un simplu predecesor cu intuițiune. Pôte descendēții noștri vor percurge spațiul cu o iuțelă de obuz. Cum nu s'a pus la cale pentru expoziția dela Paris un mod de transport mai puțin banal, decât cele ce le avem azi. S'ar fi putut construi un tub lung de aluminiu în care ar fi intrat omenii iubitori de progres și de senzații nouă și s'ar fi proiectat acest obuz pacific cu un tun mare cu aer comprimat. El ar fi făcut 500 metri în 3 secunde, adică 587 kilometri pe cēs. Am fi avut o idee de iuțelile viitorului. În ce privește artileria, s'a constatat, că s'a indoit iuțela în mai puțin de un secol. Tunurile Krup de 26 centimetri aruncă 108 chil. cu o repeđiciune de 860 m. și cele de 24 centimetri transportă 160 kil. cu aceeași repeđiciune. Tunul Schneider Canet de 15 centimetri, cu lungime de 45,50 și 60 calibre, aruncă 40 kil. cu iuțeli de 800, 840 și 900 metri. Marina Statelor-Unite posedă un tun, care aruncă bomba cu o iuțelă de 915 metri. Iuțela acesta este mult mai mare decât a rotațiunei pământului, care e 485 metri pe secundă la equator.

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anul vişect 1900.

A apărut și se poate procura dela
Tipografia A. Mureșianu din Brașov.

Acest Călindar au intrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul foarte bine reușit al lui Avram Iancu. Urmează apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anului noului, sărbătorile și altele de schimbătoare, calculul sărbătorilor mai mari, posturile delegarea postului etc. După cele 12 luni, urmează taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competențele de timbre, măsurile metrice, țergurile corectate din Transilvania. Bănat, Țera ungurească și Bucovina. În partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea războiului pentru neațămare de G. Coșbuc; apoi "Popa Stoica", poezie de Dim. Bolinteanu. Avuția și binefacerea (un interesant capitol după Smiles-Schramm). Doina, în șanțuri (poezii) de G. Coșbuc etc. În partea igienică și economică: Un dușman al omului (rachin); Ce se face părinții, ce se-și facească copiii de orbi; Cum se tracteze părinții pe copiii lor orbi; Bune sunt beuturile pentru copii? Urmează apoi partea economică: Vitele roșii (pingaun), de I. Georgescu. Despre gunoii, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hirana vitelor (Grăntzele, sfeecele și apa de beut). La urmă mai multe povește prețioase și glume apoi anunțuri. Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vențelorii primesc răbdabilii cavenii.*

Dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

U carte valoroasă. În Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov a apărut o nouă carte de mare valoare, scrisă de dl *Loan Popel*, profesor la școlile române din Brașov. Cartea este intitulată: *„Caractere morale, exemple și sentințe culse din istorie și literaturile populare vechi și moderne”*. Această carte, atât prin esteriorul său elegant, cât și prin cuprinsul său bogat, de aproape 400 pagini, este o adevărată comoară în literatură noastră. Vom căuta s'o facem mai de aproape cunoscută cetitorilor noștri; de ocazională ne mângurăm a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorii va găsi o comoară nespuns de prețioasă de învățături, de mângâieri, de însușețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35). Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vânzare la Tipografia „A. Mureșianu”, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

Don't cărți de legi. *„Instrucțiuni populare despre voințele și drepturile purtătorului de dăru”* — Tracetea de d-nul *Wilhelm Niemand* — Tracetea despre dările de stat *directe*, (darea de pământ, de chiria casei, darea de câștig, de miltărie etc.); despre dările *indirecte* (accize asupra beuturii, carne, zăbăr, competențe de timbru etc.); *aruncări comunale* (pentru comuna, comitat, școlă și biserică, pentru drumuri, căni, apă etc.). În partea din urmă se află mai multe formulare pentru petiții și reclame în diferitele cazuri. Prețul 60 cr. (prin posta 65 cr.). — *„Amintiri Populare”,* îndreptar în cauze administrative și judecătorești *pentru poporul român* de *Titu Vuiculescu*, pretor în Peștera maghiară. Cartea e înlocuită la înțelesul Țeranilor, așa că din ea ori-or plugar, ori-or mester, ori-or om, care saie cetii, pot să înțelegă la-murit, ce-i este dără lege etată se face și ce nu; cum are să-și câștige anumite drepturi, la cine să se îndrepte cu plângerea ori cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55). Ambele cărți se pot procura și dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov.

Cărți de rugăciuni și predicii.

„Angheta Mamutrei”, cânticea de rugăciuni și de cântări pentru mângâierea sufletescă a drept credincioșilor creștini, *Edițiunea IV corectată*, Gherla, Tipografia diecesană 1899. Un exemplar în perechi tari colorați 35 cr. (plus 5 cr. porto).

„Măgăritanul Sufletului”, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate treburile vieții. *Edițiunea IV*, Gherla, Tip. „Aurora” A. Teod ran 1899. Conține peste 324 pag. Legată în perechi tari colorați, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.).

„Mnul măgăritanului sufletesc”, cărți de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai marișori. Gherla, Tip. „Aurora” A. Teodoran 1898. Un exemplar legat în perechi tari colorați costă 22 cr. (cu posta 23 cr.).

„Carte de rugăciuni, cereți și laude” întru onoarea Preacuratei Fecioare Marie, pentru folosul și mângâierea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Prețul unui exemplar legat în perechi tari colorați 20 cr. (cu posta 23 cr.).

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*
Redactor responsabil: *Gregoriu Mator.*

Din cauză că nu mai ținem

Pivnița Eszterhazy,

vindem acolo vinurile noastre escelente de masă și desert cu prețuri foarte moderate.

W. Fleischer & Comp.

807.1—3.

SIGHIȘORA oferă

un loc plăcut de petrecere în casa cea nouă a Reuninei de industrie, unde se află

RESTAURATIA

arangiată și condusă după cel mai nou sistem.

BERE de Pilsen,

Vinuri din pivnițele lui Teutsch,

Cafenea,

Billiard, **Cafetăria,**

CAFENEA pentru Dame.

Cursul la bursea din Viena.

Din 25 Decembrie 1899.

Leușă ung. de aur 4%	115.35
Leușă de aur 4%	94.55
Impr. căli. fer. ung. în aur 4 1/2 %	119.50
Impr. căli. fer. ung. în aur 4 1/2 %	99.30
Oblig. căli. fer. ung. de ost. I. emis 118.25	
Bonuri rurale. ungare 4 1/2 %	93.10
Impr. ung. cu premii	159.50
Leușuri pentru răz. Tisai și Seghedin	137.40
Leușă de aur 4%	98.65
Leușă de aur austri.	98.30
Leușuri din 1860.	115.25
Acții de-ale Bancoi austro-ungare	136
Acții de-ale Bancoi ung. de credit	873.
Acții de-ale Bancoi austri. de credit	872.75
Napoleonidori	9.66
Vărd imperială germane	59.07 1/2
London visa	127.32 1/2
Paris visa	47.87 1/2
Reușă de coronă austri. 4%	98.45
Note italiene	44.70

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Decembrie 1899.

Leușă rom. Cump.	9.16	Vând.	9.21
Argint român. Cump.	9.—	Vând.	9.10
Napole r. for. Cump.	9.60	Vând.	9.66
Galbeni Cump.	5.62	Vând.	5.65
Răbia Rusească Cump.	127.—	Vând.	128.—
Șărdi germane Cump.	18.5	Vând.	—
Lire turcești Cump.	10.73	Vând.	—
Agriș. tone. Albina	101.—	Vând.	5%.
	101.50		

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Bun și ieftin!

Prețuri ieftine, serviciu solid.

De Crăciun

recomandă **deposiții** bogat asortat **cu hainegata**, pentru bărbați și copii și **adulți** din stoffe fine, indigene și streine, precum și **albituri**, **pălării**, **umbrele** și **gravate**, cu prețurile fabricii, foarte ieftine.

Successorii I. ASCHER
Brașov, strada Porții nr. 1.

8. 16.807.

ASORTIMENT bogat.

Bun și ieftin!

Important pentru ori-cine!

Vândare totală cu prețuri uimitoare de ieftine, 12 obiecte prețioase numai cu **fl. 2.95 gr.**

12 obiecte numai fl. 2.95

- 1 pompos orologiu de buzunar, Anker-Remontoir, de ranță, (un casoric de paretă, cum expediază alți.
- 1 elegant lanț dorință), cu jou-jou frumoși, de Paris.
- 1 elegant ac cu imitație de briliante.
- 1 păreche de cereți de argint.
- 1 brățeletă elegantă și modernă din aur Doubl. (valore fl. 1.50 cr.)
- 1 surințură de chomisetă și nasturi pentru gulere, de goldin dublu american, consist. într. din 3 bucați.
- 1 păreche de nasturi pentru manșete, din goldin dublu american, cu marca.

Aceste 12 obiecte prețioase le trimitem la comandă, până când mai sunt în deposit, ne lângă rambursă sau trimiterea anticipativă a sumei de **fl. 2.95 cr.** (mai înainte singur numai orologul anker remontoir de nickel a costat 5 fl.) (Obiectele nedorivite le resomțăm în timp de 8 zile.

E. HOITZBER, 4—5.778.

deposiț en gros de orologie și giuvellii în Cracovia (Krakau, Stradom 18).

Prețuri-Curențe gratis și franco.

Infarmentul Asociației Oficiantilor de stat austriaci o. și reg.

Penultima săptămână! 100,000 corone valoare, 5 à 20,000 corone valoare etc.

în bani gata cu scădemânt 20%

sunt cel mai frumos și mai practic

Cadoul de Crăciun

se poate câștiga cu un los al

LOTERIEI DE BINEFACERE

numai pentru **1 coronă.**

în favorul Spitalului Reuniunii policlinice din BUDAPESTA,

Fia-care los este **6 trageri**, fără plată ulterioară așa, că un los se poate câștiga toate câștigurile principale în sumă de **200,000 cor.** valabil pentru **6** poate câștiga toată câștigurile principale în sumă de **200,000 cor.**

Prima sortire deja la **4 Ianuarie 1900.**

Losuri se poate căpăta la Casa de bancă: **J. ADLER & Fratele, Brașov.**